

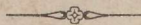
(Walguse liisa.)

M o s k w a

Gastastikku

Rahe-kiinituse seltsi

Põhjuskirjad.

Walitus Moskwas:
Mjasnikaja, Kumanini majas.

Tallinnas.

Trükitud G. Mathiesen'i kirjadega.

1888.

Дозволено Цензурою. — Дерптъ, 6. Февраля 1888 г.

Kroonu maade Ministri poolest kinnitatud
28. Mail 1877 aastal.

W a s t a s t i k k u
Rahe=Kinnituse=Seltsi
Põhjustirjad
Moskwas.

P e a t ü k k I.

§ 1.

Rahe läbi saadud kahju tajumiseks ajutakse Moskwas üks selts: „**Wastastikku Rahe-Kinnitamise=Seltsi**“ nime all.

§ 2.

Seltsi tegewuse ring pole mitte kitsendatud, waid tema ulatab igasse kohta, kus inimesed elawad, kes oma põllu kaswusi rahe wastu kinnitada soowivad. Seltsi liikmeks wõib iga maa-omanik, rentnik, eestkostja wõi ka wõlglane (kellel ühe mõisa wõi maatükki obligation on) saada.

§ 3.

Mendes kohtates, kus jelle Seltsi liikmest on, jäeb selts oma tegewuse laiendamiseks, Agentiisi sisse, kes suuremalt osalt Seltsi liikmete hulgast on, ja kes Directioni poolest antud

käsu ja ettekirjutuse järele asja toimetavad ja oma waewa tasumiseks esmise s. v. uute ülesseatud finnitustest 10% ja iga kord maksu uuenduste pealt 5% saavad.

§ 4.

Seltsi
warandus.

Seltsi warandus on: 1) Sissemaksmisest, kellega liht aastades kahju tajutakse ja 2) tagawara kapital ja tema intressid.

§ 5.

Tagawara kapital sünnib esiteks ülejäänud summadest, mis kahju tasumisteks ülejääb (§ 7), kui ka iga liikmese heitmise sisssemaksmust, mis finnituse summast 2% arvatakse. Tagawara kapital saab pea koosoleku otsustamise järele kas Wene Riigi paberidesse, või Riigi wastutamise all olematesse Aktsiatesse, ehk Obligationidesse, või mõne Laenu-Asutusesse jooksma rehnungi peale, intresside peale kinni pandud.

§ 6.

Ühelgi seltsi liikmel pole õigust enne määratud termini, mis peale tema seltsi liikmeks astus, sellest ennast lahti ütelda ja on selle aja peale kõige seltsi tegewuste eest wastutaw. Maaomanikud, rentnik, eeskostjad ja wõlgnikud wõiwad senni ajani seltsi liikmed olla, senni kui neil maad pärisrenditud, walitfeda või maade pealt wõlga pärida on. Tagawara kapitali kosumiseks sisssemakstud 2% saab neile nende waranduste ühest käest teise kätte minemise või teise walitfuse alla saamise peale tagasi makstud, ehk wõiwad nad enda wahel maha teha, et see summa tulewase pärija peale jääb. Siis saab 2% termelt tagasi makstud, kui selts mitte iseäralikku kahju pole saanud, muidu aga rehnungi järele ülejäänud jagu.

Tähendus. Kui üks liige ilma nende üleval nimetatud § põhjusteta kinnitamisest ei uuenda, siis kautab tema selle sissemaksu tagasi pärimise õiguse ära, ja see sissemaks jääb seltsi omaks, aga tema peab siiski ikka selle ajase seltsi tegewuse eest vastama, kus tema seltsi liige oli.

§ 7.

Kui aasta lõppul, kahju tasumisest ja kulu väljaandmisest ja sissemaksudest weel raha üle jääb, siis pannakse seest pool osa tagawara kapitaliks (§ 4) ja teine pool walitsuse kasuks (§ 12) 10% mahaarwates, järgne saab tulewase aasta sissemaksomite wä-
hendamiseks pruugitud. Kui tagawara kapital nii suureks on saanud, et tema kinnituse summast 5% wälja teeb, siis tarwitakse terve aastane kinnituse maksude kasu tulewase sissemaksude wähenduseks. Need seltsi heaks arwatud 10% saawad 3. jause jagatud, 2. jagu jääb direktoridelle ja 1 jagu jagatakse walitsuse teenijatele kui kinnitus.

§ 8.

Kui sissewõetud kinnitamise maksud kahju tasumise summast vähemad on, siis wõetakse puuduw summa tagawara kapitalist, mis juures jeda summat jälle tulewate aastate ülejättisega täidetakse kummi tagawara kapital kinnituse eest sissemaksudest 2% wälja teeb.

§ 9.

Kui aga mitte kinnituse sissemaksud, waid ka tagawara kapital kulusi ei peaks tasuma, siis antakse seltsi peakoosoleku hooleks nimetada: kas peab ühte järel-maksu makstama, wõi jäewad need liikmed, kes mitte täielist tasumist ei saa, tulewa aasta seltsi wõla pärijateks.

§ 10.

Seltsisise sisse astumise kergituseks (nimelt talupoegade waldade) võib sissemaksmine tagawara kapitali heaks, seltsi walitsuse ja finnitaja leppingu peale, mitme termini peale määratud saada.

T ä h e n d u s. Talupoegadelle võib külawalitsuse või wallawalitsuse, või mõne muu walitsuse poolt ustawaks nimetatud, garantie peale, finnituse maks, kunni lõikuse lõpetuseni wõlgajätud saada.

P e a t ü k k II.

§ 11.

Seltsi walitsuses on kaks Direktori, kes liikmete seltsist walitud saawad, kaks kandidati selle ammeti peale ja seltsi asja toimetaja. Need saawad palka põhjuskirjade §§ 7 ja 14 järele. Seltsi walitus asub Moskwas; tall on õigus: a) ühe petshahwiti seltsi nimega pidada, ja b) seltsi asja kohtudes toimetada, jeks ühte direktori või prii inimest wolitada; nendes kohtades, kus juba 20-mal Nowembril 1864 aastal finnitatud kohtud on, on § 27 järele seltsi asjad Civilproceßi ordnungi teel toimetada.

§ 12.

Direktorid ja asja toimetaja walitsewad seltsi asju; iga 2. aasta pärast lahtub üks direktor, esimesel korral loosi järele, teisel korral ammeti wanaduse järele. Rahkunud asemelle walib seltsi peakoosolek liikmete seast ühe teise; direktori haiguse või tema äraolemise ajal toimetab tema kandidaat tema asju.

Tä h e n d u s: Rahkumuid direktorisi wõib uueste walida.

§ 13.

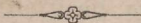
Seltsi walitsuse asja toimetus on järgmine:

Seltsi
walitsuse
asja
toimetus.

- 1) ta paneb tagawara kapitali intresside peale,
- 2) finnitab kahju eest nõutud tasumisi,
- 3) rewiderib kassat, mitte vähem kui kord kuus,
- 4) maksab palka,
- 5) kutsub pea koosoleku kofku,
- 6) toimetab agentitelle tarwilikuid paberisi ja õpetusi muret-
seda ja walwab nende tegewuse üle,
- 7) Seltsi tegewuse juurendamisel, peab Direction peakoos-
olekule, ette panema jauskondasi teha, nende asja toime-
tajaid muretseda ja nendele nende õigusi ja^a kohuseid
määrata,
- 8) annab walitatudelle nolikirjasi ja õpetusi nii heaste seltsi
tegewuse kui ka kohtuliku asja toimetuses,
- 9) annab (kui ühes maa nurgas liig kardetaw olek on) ühe
jau finnitust, teiste, nii heaste Wene kui wõeramaa
finnituste seltsidesse uueste finnituseks,
- 10) ja toimetab Seltsi igapäewaseid tarwilikuid asju.

§ 14.

Seltsi walitsuse poolt nimetatud asja toimetaja saab oma
palga selle järele, kuidas seda seltsi peakoosolek direktoride ette-
paneku peale määranud on.

Peatüht III.

§ 15.

Seltsi liik- Iga aasta peab üks peakoosolek peetud saama, ja mitte
mete hiljem kui teises jaus Webruaris; kui tarwis, siis wõiwad ka
peakoos- iseäranised koosolekud kokku kutsutud saada, nii heaste seltsi
olet. walitsuse poolest, kui seltsi liikmete soowi peale, kui seks mitte
wähem kui kakskümment liikmeid on. Seltsi liikmed peawad
seltsi walitsuse poolest neli nädalat enne koosolekut palutud
saama. Rewisjoni-Komisjon peab nädal enne koosolekut senna
jõudma.

§ 16.

Peakoosolekutel, olgu nad korralised wõi iseäralikud, on
ikka järgmised kindlad õigused ja kohused:

- a) nad nimetawad seltsi-ammernikkude palgad, nii kui ka teiste wäljaminekute üleülbist summa,
- b) nad finnitawad iga wiljaseltsi finnituse maksu,
- d) waatawad järele ja finnitawad seltsi walitsuse ettepanekuid jausfondadeks jautamiseks, nimetawad walitsejasi nendele ja määravad nendele tegewust,
- e) waatawad järele ja finnitawad aastaseid äradiendusit, nii kui ka Seltsi kulude määramist,
- g) waatawad seltsi liikmete kui ka seltsi walitsuse ettepanekuid

- läbi. Waatawad, kas nad seltsile kasuks on, ja annawad, kui seda wastu wõetakse, seltsi walitjusele kasku täita, nõnda et need uuendused aga mitte üle Seltsi põhjuskirjade ei käi; kui nad aga üle seltsi õiguste käiwad, annawad nad seltsi walitjusele woli, riigi walitjusele ette panna,
- h) waliwad seltsi walitjuse, ja Revisjoni-Kommisjoni liikmeid, kui ka kõiki seltsi ammetnikkusi,
- i) lasewad kui miski korratud tegewuses ette tuleb, seltsi walitjust kui ka teisi ammetnikkusi enne aega lahti, ja kui nende ammetnikkude salguse ja prassiinise läbi kasjas puudus on, siis annawad nad siidlasti kohtu alla ja nõuawad kahju tasumist.
- k) Iga otsuse üle wõetakse protokoll iga koosolekul olewa seltsi liikmete allkirjaga. Seltsi aasta rehuungid ja kasja seis saab igal aastal kuulutatud. Üks eksemplar peakoosolekust finnitatud aasta rehuungist saab seltsi walitjuse poolest Kroonu maade ministeriumis ettepanud.

§ 17.

Liikmete palwed, kus põhjus kirjade muutmist ehk täiendamist soowitakse, piawad mitte hiljem kui 31 Detsembrini seltsi walitjusele jisse antud olema.

T ä h e n d u s: Üleüldise liikmete koosoleku aja ja koha üle saab pealinna ajalehtedes kõige vähäm üks kuu aega enne koosolekut kuulutatud, kus siis ka kõik asjad, mis selle koosoleku läbirääkimise alla tulewad, üles tähendatud on. Peale selle saadetakse iga liikmelle iseäranis kutse kiri. Seltsi asjade likwidatsjoni ajaks piawad ²/₃ seltsi liikmeid koos olema ja otsused tehakse healde enamusel, mitte vähämalt ³/₄ häälte järele.

§ 18.

Koosolekul juhatab üks seltsi walitsuse liige, keda üleüldised koosolejad wälja walitsewad. Kõik läbirääkimised, mis koosolekul ette tulewad, otjustakse liht healte enamusega. Kui aga healed ühesugused on, siis Juhataja heal annab ees õiguse.

T ä h e n d u s: Üleüldisest koosolekust kõik liikmed wõtawad kas ise ehk oma wolitatud meeste läbi osa; kui keegi enese asemelle teist wolitab, siis ta piab seltsi walitsusele selle üle kirjalikult teada andma. Wolitatud wõiwad olla üksi seltsi liikmed, kõige ligemad wolitaja perekonna liikmed ehk tema maa walitseja.

P e a t ü k k IV.

§ 19.

Newiisia
Kom=
missjon.

Newiisia Kommissjoni liikmeteks walitakse mitte wähem kui 3 inimest. Kui need inimesed mitte Moskus ei ela, siis saawad nad oma päewa ja tee kulu raha, kui nad seltsi asjade pärast Mosku sõidawad.

Peatükk V.

§ 20.

Kui selts kõik põllumehe majapidamise maa annid, taimed ja wiljad finnitab, siis vastutab ta kõige õnnetuste eest, mis tähendatud asjad rahe läbi on kannud. Esimisel finnitamise ajal Selts võttab tubaka finnitamise üksi selle tingimisega, kui selle finnitamise juures ka teiste wiljade finnitust selle sama hinna mõra on (i. o. et tubakas kõigist pool finnitamise summaft oleks).

Kinnitami-
mise
seadused.

§ 21.

Päris tubaka, umala, wiinamarja kaswanduste, puuwilja ja ajawilja aedade finnitamise jauts saab üks iseäraline jagu asutatud, kes oma töötamist siis algab, kui finnitamise soowimisi juba 500,000 rublani on sisse saadetud, kus juures tähendatud asjade finnitajad 3% tagawara kapitaliks sisse piawad maksma. Kinnitamise prämia wähendus ei wõi enne algada, kui seltsi tagawara kapital finnitamise summa 8%-ni kaswab.

§ 22.

Rahe lahju eest finnitamine toimetakse nende kuulutuste järele, mis finnitaja omalt poolt oma allkirjaga Seltsi walitsuse poolt säetud planketide peal sisse annab. Kinnitaja piab kuulutuses kõik üllesse tähendama, mis planket nõuab. Selle kuulutuse põhjusel annab siis Seltsi walitsus poliisi wälja, kellel niisamasugused õigused nagu kontrahilgi, Seltsi ja finnitaja wahel on.

Tähendus: Kui juhtub, et polis ära kaub, siis antakse finnitajale, kui ta seda ülesse annab, temast ära firi.

§ 23.

Kinnitamine algab, peale selle kui finnitamise kuulutus Seltsi walitsusele ehk agentile on sisse antud, teise poole päewast peale, mis siis ka kuulutuse wastu wõtmise juures tema peale ülesse tähendatakse. Kui aga kuulutus posti teel saab toimetatud, siis algab kinnitamine jellsamal ööl kell 12, mill päewal kuulutus posti peale on pantud, mida posti tempel tunnistab. Prämia ja posti kulud finnitaja maksab siis ära, kui ta finnitamise kuulutust sisse annab.

§ 24.

Prämia juurus arwatakse kohade järele, kus rahe enam ehk vähem kardetaw on ja kui jälle kaswud enam ehk vähem õrue-
mad on.

Kardetawuse järele jagatakse kohad nelja jaku:

1) **Kõige vähäm kardetaw on:** Põhja-õhtu pool-
sed nurgad, põhja, homiku ja kesk Wenemaa kubermangud.

2) **Selle järgmine on lõune Wenemaa:** Chers-
soni, Tauria ja Bessarabia kubermangud.

3) **Enam kardetawad on:** Lõune-õhtu poolne We-
nemaa (s. o. Wolõni, Kiemi ja Podoli kubermangud ja
Kaukasia), ja

4) **Weikseli jõe ümber kaudsed kubermangud.**

Kasud on õrnuse järele igas üks oma tarisi all
järgmisel korral kõige enam wastu panejast kasust peale
hakkates:

a) Looma toidud, peedid ja muud juure kaswatajad
ja kukurusa.

b) Nisu, rükkis, kaer, oder ja polba nisu.

c) Kauna kaswatajad, taimed, hirse, tatrak, ristif-
hein ja päewalill.

d) Lina, kanep, jurep ja teijed õliandjad taimed, ja

e) Tubak.

Tarif wõib aega wõõda statistika arwude järele muudetud saada, aga mitte muidu, kui üliüldiste liikmete finnitamise järele.

§ 25.

Kui Wiina marjade ja aedade finnitamise jausfond oma tegemust algab (§ 21), siis saab selle jaus ise tarif kokkuseatud.

§ 26.

Ühed ja need samad kasud, ühe ja sellesama põllu peal ei wõi mitte kahel korral finnitatud olla wastastikku rahe finnitamise seltsis ega ka mõnes muus finnitamise seltsis. Kui aga finnitamine ei ole täielikku asjade hinna järele tehtud, siis on lisa finnitamine ülejäänud summade peale lubatud.

Finnitaja wõib kõik oma maa kasud ehk üksnes tähtsamad, üksitud kasud ja nende jaud ära finnitada. Maa jaud, mis ühesuguse wiljaga täis külitud on, piawad täielistes piirides tähendatud olema ja finnitatakse täielikult, s. o. ilma et selle maa peal mõnijagu finnitamata jäeks.

§ 27.

Finnitamise kuulutuse sees piab maa koha ja iga iseäralise maatükki piired wõmailikult selgeste üles tähendama. See üles tähendamine wõib siis üksi mitte nii täielik olla, kui kuulutuse peal filma järel käega, ilma mõdedupuuta tehtud koha plaan on. Jga iseäralisel mõisa ehk iseäralise majatalitusel piab ka ise-

äraline kuulutus olema; kui üks mõisa ehk majatalitus on kahes, teine teise kõrval olewas kreisides, siis peab seal finnitamine ka kahes iseäralistes kuulutustes olema.

§ 28.

Dodetawa kasude hinda, mis rahe eest saab ära finnitatud, määrab finnitaja ise ära. Ta võib, kas täis hinna ehk ka vähema hinna all finnitada. Kui finnitaja on vähema hinna all finnitatud, siis see, mis ta Seltsis vähemalt on finnitatud, jääb tema oma hooleks, ning rahe kahju juures ta saab selle järele wälja makstud, mis ta on ärafinnitatud.

T ä h e n d u s: Dodetaw wilja kasu ja finnitatud asjade hind tähendakse wõimalikult keskmiste wiimse kümne aasta numbritega.

§ 29.

Kui maa kaswud, mis finnitatakse, juba enne finnitamist rahe läbi kahju kannatawad, siis piab seda ka kuulutuse sees ülesse tähendada, ning ka selle kahju, mis rahe on sünnitanud piab finnitaja kuulutuse sees üles tähendada.

Seltsi Walitsusel on õigus finnitaja kulu peal see kahju täielikult wälja arvata, et siis sell kombel, kui jälle uus rahe kahju juhtub, seda summat wälja maksmise summast maha wõiks arvata.

§ 30.

Seltsi walitsusel on õigus oma tahtmise järele kõik finnitajast antud finnitamise kuulutused koha peal oma agentide, inspektoride ehk teiste wolitatud inimeste abil, nii enne, kui kõigel finnitamise ajal, läbi katsuda, kas kõik on õiete ülesse antud.

§ 31.

Kinnitamise õigus kaub: kanepil ja linal kuus päeva peale üles kiskumise, tubakal nii pea kui ta lehed ära lõigatakse, aga kõigil muudel kasudel ja wiljal kaks nädalat peale selle kui nad maast ehk juurest ära lauhutatud on; nende tähendatud aegadel on siis üksi oma õigus, kui nad alles nende samade platside peal on, kus nad kasuõivad.

Üle pea kinnitamise aeg rahe kahju eest lõpeb iga aasta 15. ja 16. Oktobri kuu ööse kell 12.

§ 32.

Kui kinnitajal on waja mõne põllu tükki peal juba ära kinnitatud wilja asemele uus wili küllida, siis arwatakse see uus wili üksi siis kinnitatud, kui Selts weel midagi kahju esimese külli aegas ei taununud ja weel siis, kui uue wilja külimise üle jell samal päewal, kui see muudatus ette wõeti, jeltki walitsusele sai teadus antud, kus kõik ülemal nõnutud täielikult ülesse piab tähendatama, ja siis, kui tarifi järele on lija maks ära makstud.

§ 33.

Selts maksab üksi nende kahjude eest, mis rahe läbi on sündinud, kõiki muude õnnetuste eest, mis kinnitatud asjadele, peale rahe, teisel wiisil ja teistest ilma näitusest on sündinud, ei wasta mitte Selts.

§ 34.

Iga kahju üle, mis kinnitatud asjadele rahe läbi on sündinud, piab kinnitaja ajawiitmata ja nimelt esimeste 5 päewade sees, peale õnnetuse juhtumist, niisuguse kirjaliku teaduse, kas jeltki agentile wõi walitsusele saatma, nagu jeltki walitsuse poolt selle jauks on worm antud. Kinnitaja, kes mitte peale rahe kahju seda esimeste wiie päewa sees ei ole ülesse andnud, kautab

oma õigused kahju tasumises. Kinnitaja enda haiguse ehk ära olemise ajal, kahju üle võib teadustada ka üks teine inimene, keda ta on oma asemikuks jätnud, ka niisama võib rahe läbi sünnitatud kahju üle otsustamise juures üks teine wolitatud inimene olla, kes kinnitaja asemel ja tema nimel wastutajaks Seltfi ees rahe läbi sünnitatud kahju ja selle eest tasumise ära määraks. Kui nüüd kinnitajal, kes rahe läbi kahju sai, niisugust inimest ei ole, siis määrab üks Seltfi poolt wolitatud inimene kahju väärtuse ära ja kinnitaja ei või siis selle wastu midagi rääkida.

§ 35.

Peale rahe kahju üle teaduse saamise, Seltfi walitsus arwab nii pea kui võimalik kahju üles, ning mitte mingisuguste tingimiste all ei tohi see peale wilja lõikamise ehk korjamise sünnida. Kui aga rahe kahju sündis juht leikuse ajal, siis ei tohi see mitte hiljemaks jääda kui kaks nädalid, peale teadustamist kahju üle.

§ 36.

Rahe kahju üles teadustamise juures kinnitaja piab seda üllesse tähendama :

- a) Päew, aga kui võimalik, — päewane aeg ja ka tund, millal juht oli rahe saadu.
- b) Selle maa tüüki nimi, mis rahe õnnetuse alla sattus, kus ka selle tüüki nummer piab tähendatud olema, mis all see maa tüüki kinnitamise ajal sisse antud kuulutusel seisis.
- c) Kui suur üle pea kahju oli, ja
- d) kui rahe kahju juhtus lõikuse koristamise ehk heina niitmise ajal j. n. e. Siis peab ka tähendatud olema, millal algasid need tööd maa tallituses, ja kui palju on

Idigist enne rahe õnnetust ära idigatud ehk koristatud, nenda samuti piab ka see maa aru tähendatud olema, kelle pealt finnitatud asjad juba idigatud ehk koristatud oliwad.

§ 37.

Enne kui ära rikkumine ja kahju, mis rahe sünnitas, weel mitte täielikult ei ole wälja arwatud ja numretega üles tähendatud, ei ole luba mingisugust muudatust ehk kahju-kandjate asjade wahetust ilma seltsiwalitsjuse ehk selle agent'i lubata, kelle juures finnitamine toimetati, ette wõtta.

§ 38.

Kui rahe kahju just idikuse ehk koristamise ajal, ehk ka just enne koristamist juhtus, siis piab finnitaja mingisuguse wiiwituseta, kui wõimalik telegrahwiga ehk tahwetiga ehk käskjalaga sündinud asja üle selle agent'etille teadust andma, kelle juures finnitamine toimetati, ning siis piab jeda tegema, mis agent ette näitab.

§ 39.

Seda kahju mis rahe on sünnitanud määrab Selts oma wolitatud inimeste läbi, kes seltsi ametis on, ning kes ette wõtlitud ja põllumehe maja tallitust hästi tunnewad, agronome ehk ka selle tarwis kõlbawate seltsi liikmete läbi.

§ 40.

Kui kahju suurust wälja rehkendakse, siis pantakse tähele ja arwatakse iga iseäralise maa tükki pealt järgmine arw wälja:

- a) Raswude olekut enne rahe kahju filmis hoides arwatakse wälja, kui juur oleks oodetaw wilja saak olnud, kui mitte rahe kahju ei oleks teinud ja
- b) misjugune jagu sellest oodetawast saagist on niid rahe läbi ära kadunud.

§ 41.

Rehkenduste põhjusel, mis § 40. järel ülesse loeti, arwatakse nüüd kahju ja määratakse ka selle eest see maks ära, mis Selts piab wälja maksuma, mis üle siis protokolleeritakse finnitaja ja Seltsi poolt wolitatud inimese allkirjadega. Siin piab seda seadust pidama, et täieliku kahjude äramääramiste juures kohased ehk kohalikud turu hinnad piawad arwatud olema, aga mitte ei tohi mõned wälja mõeldud, ette arwatavad hinnad wõetud olla, ei ka tulewast kasu silmas hoida.

T ä h e n d u s : kui nüüd finnitaja seltsi poolt wolitatud inimesega turu hinnadega kokku ei leppi, siis see küsimus jääb kuni 15. Septembrini ootama, ning siis wõetakse keskmine kahe ligema turu hind, mis sell ajal on.

§ 42.

Kui tera wilja juures ühes sellega ka õled finnitatud on, siis arwatakse kahju aegas õle hind tera hinnast iseäranis. Sellepärast et iga kord rahe ei junnita ühe tasajelt tera ja õlgedele kahju, siis piab § 40 peale toetades selle ja teise asja kahjud iseäranis arwama.

§ 43.

Kui finnitaja kõigiga, mis protokollis ülesse sai wõetud, rahul on ja seda oma allkirjaga tunnistas (§ 41), siis juba pärast enam mingisugused wasturääkimised takseerimise üle wastu ei saa wõetud. Kui ta mitte sellega rahul ei ole, mis seltsi poolt wolitatud mees otsuseks teeb, siis piab ta seda protokollis peale üles tähendama, mis põhjusel ta rahul ei ole. Siis filmapill algab wolitatud mees 2-st täielist takseerimist. — Selle tarwis seltsi wolitatud mees tähendab omalt poolt üht takseeriat ja finnitaja piab omalt poolt ühe päewa sees

teist meest tähendama ning siis need kaks meest walivad weel omalt poolt kolmandama. Peale selle need iga üks waatawad kahju üle ning iga üks iseäranis kirjutawad oma takseerimise ülesse. Selle peale wõtab niidelt jeltsti poolt wolitatud mees ja kirjutab kõigi kolme takseerimised protokollsi ning nende summad arwatakse kokku ja jagatakse kolme peale ning wälja tulnud summa kõike takseeriate ja jeltsti poolt wolitatud mehe al-kirjadega jääb täieliseks kohju tasumise summaks.

§ 44.

Ka Seltsti poolt wolitatatud mees wõib sundida, et asi takstatorite läbi saaks toimetud, kui ta kinnitaja nõudmised suuremaks tehtud näeb olewat.

§ 45.

Rahju maksetakse kinnitajale, olgu siis Seltsti liikmelle ehk tema õiguste eest seisjalle 30 päewa jooksul peale selle kui kahju wälja arwati ja mõlemilt poolt on kahjutasumise summad otjastatud, ehk jälle peale selle kui kõik waielusjed otjastorrale on jõudnud.

§ 46.

Rahjutasumine antakse Seltsti walitjusest wälja ehk, kui kinnitaja soowib, siis ka selle agenti läbi, kes kinnitajaks oli, jell wiimisel korral posti kulud kannab kinnitaja.

Kui kinnitaja raha wastu wõttab, siis annab ta oma all-kirja, et ta on raha kätte saanud, ning näitab ka poliisi ette, selle peale siis, kui üks jagu kinnitatawast wilja on kahjus, see summa ülesse tähendatakse, mis kahju eest on wälja maksetud ja poliis jääb nende wiljade kohta, mis alles terwed on, endist wiiji maksmaks.

Kui aga kinnitatatud ja jault ära riffatud wilja wäljale

üisna teine eesmärk antakse, kui see mis enne oli, wälja wälja finnitamine arwatakse lõpetatud.

§ 47.

Nende kulude tasumiseks, mis rahe läbi sündinud tasumise tasumiseks ette tuliwad, peetakse selle summa pealt, mis tasumise tasumiseks wälja maksetakse, 3% finni.

§ 48.

Kui nüüd teine kordne rahe kahju sünnib, siis §§ 40 ja 44 järel wõetakse uus tasumise tasumise ette, selle peale wõetakse tasumise tasumise korral ette tuli ja siis selle wiimase tasumise tasumise summast arwatakse juba wälja maksetud summa maha, mis tasumise tasumise enne sai maksetud, ning siis maksetakse kahju eest õige tasumise tasumise wälja.

§ 49.

- Selts wõib kahju tasumata jätta siis, kui ümsiks tasumise tasumise
- Et finnituse kuulutus mitte õige ei ole, ehk kui tasumise tasumise mitte ei täitnud neid seadusi, mis üleüldiste ja tasumise tasumise liste finnitamiste seadused nõuawad;
 - ehk kui finnitaja takkistab kahju wälja arwamist ehk tasumise tasumise pitkendab seda wäljaarwamist, ehk ei taha anda tasumise tasumise listi näitust, mis kahju kohta käiwad, ja
 - ehk kui finnitaja meelega suurendab kahju.

§ 50.

Õhtis teistes juhtumistes, mis mitte nendes tingimistes tähendatud ei ole, Selts toimetab oma asja praegu tegewate seaduste ja üleüldiste seaduste põhjusel, mis selle asja kohta puutuwad, nagu wälja antud nii ka tulewal ajal selle asja üle wälja antawate seaduste põhjusel.